

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]
Total No. of Questions : 26]

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 8
[Total No. of Printed Pages : 8

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **318-EK (RS)**

Code No. : **318-EK (RS)**

ಡಿ.ಎಲ್.ಎಡ್. ಪ್ರಥಮ ವರ್ಷ

D.El.Ed. FIRST YEAR

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು (ಕಿ.ಪ್ರಾ.ಶಾ.) — ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ
FACILITATING LEARNING (LPS) — ENVIRONMENTAL STUDIES

(ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಂತರ)
(Kannada & English Versions)

(ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Revised Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 21. 05. 2019]

Date : 21. 05. 2019]

ಸಮಯ : ಬಳಗ್ಗೆ 10.00 ರಿಂದ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 1.00 ರವರೆಗೆ]

Time : 10.00 A.M. to 1.00 P.M.]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

(ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾಂತರ)

(Kannada Version)

ಭಾಗ - I

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಸೂಕ್ತವಾದ ಒಂದು ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಂದು ಅಂಕ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಕಡ್ಡಾಯ : $10 \times 1 = 10$

1. ಮಗುವು ತನ್ನ ಸಂವಹನ ಕೌಶಲವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರವು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯಕ

(A) ಶಾರೀರಿಕ

(B) ಸಾಮಾಜಿಕ

(C) ಭಾಷಾತ್ಮಕ

(D) ಜ್ಞಾನ ಸಂಬಂಧಿತ

2. ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಅಧ್ಯಯನವಾಗಿದೆ

(A) ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ

(B) ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ವಿಜ್ಞಾನ, ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ

(C) ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ

(D) ವಿಜ್ಞಾನ, ಗಣಿತ, ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ

D.El.Ed. - I (RS)

717

[Turn over

3. ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವೋಚ್ಚ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ 18 ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ 2003 ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸಕ್ತಿಯ (ಸಾರ್ವಜನಿಕ) ಅಹವಾಲು ಅರ್ಜಿ ಸಲ್ಲಿಸಿರುವರು
- (A) ಎಂ.ಸಿ. ಮೆಹತಾ (B) ಯಶ್‌ಪಾಲ್
(C) ಜೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ (D) ಅರವಿಂದೋ
4. ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಮುಖ ಬೋಧನಾ-ಕಲಿಕಾ ಗುರಿಯೆಂದರೆ
- (A) ಪರಿಸರದ ವಿವಾದಗಳಿಗೆ ಮಕ್ಕಳು ಗಮನ ನೀಡಬಾರದು
(B) ಪರಿಸರದ ನಕಾರಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡುವುದು
(C) ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸದಿರುವುದು
(D) ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೈಜ ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವುದು
5. ನೈಜ ಜಲ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲ
- (A) ಅಕ್ಷೇರಿಯಂ (B) ಜಲಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚಿತ್ರಪಟ
(C) ಕೆರೆಯ ಅಂಗಳ (D) OHP ಹಾಳೆಯಲ್ಲಿನ ಚಿತ್ರಗಳು
6. ಶಿಕ್ಷಕರೋರ್ವರು ಪರಿಸರ ಆಧಾರಿತ ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಯೋಜಿಸುವಾಗ ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿಸುವಾಗ ಬೋಧನೆಗೆ ಬಳಸುವ ನಿಯಮಗಳು
- (A) ಪರಿಚಿತದಿಂದ ಅಪರಿಚಿತದಡೆಗೆ (B) ಸರಳತೆಯಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣದಡೆಗೆ
(C) ಚಟುವಟಿಕೆ ವಿಧಾನ (D) ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ
7. 'ಪ್ರಕೃತಿಯ / ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯ' ಎಂಬುದು ಈ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ.
- (A) ಪರಿಸರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದು
(B) ಪರಿಸರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವುದು
(C) ಪರಿಸರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ವರ್ಗೀಕರಿಸುವುದು
(D) ಪರಿಸರದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಪಡೆಯುವುದು
8. ಒಂದು ಸುಸ್ಥಿರ ಪರಿಸರವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಧ್ಯೇಯ
- (A) ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಉಳಿಸಲು (B) ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು
(C) ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರ ದೊರೆಯಲು (D) ಮಕ್ಕಳು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು
9. ಈ ದ್ರವದಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಅಜೈವಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ ?
- (A) ಹಾಲು (B) ಪೆಟ್ರೋಲ್
(C) ಅಡಿಗೆ ಎಣ್ಣೆ (D) ನೀರು
10. ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ 'ಪ್ರಾಣಿ ಪ್ರಪಂಚ' ತರಗತಿ ಪಾಠವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಬಳಸಬಹುದಾದ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ಸಂಪನ್ಮೂಲ
- (A) ವಿಡಿಯೋಗಳ ವೀಕ್ಷಣೆ (B) ಚಿತ್ರಪಟಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನ
(C) ವಾರ್ತಾಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಲೇಖನ (D) ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು

ಭಾಗ - II

ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಅರ್ಧ ಪುಟಕ್ಕೆ ಮೀರದಿರಲಿ : $5 \times 2 = 10$

11. ಶಿಕ್ಷಕರ ಯಾವ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳು ಮಗುವಿನ ಕಲಿಕಾ ಫಲಿತಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರುತ್ತವೆ ?
12. ಜೈವಿಕ ಮತ್ತು ಅಜೈವಿಕ ಅಂಶಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿರುವ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಚಕ್ರಗಳು ಯಾವುವು ? ಒಂದನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
13. ಕಿರಿಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿನ 'ನೀರು' ಎಂಬ ಘಟಕದ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಎರಡು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಬೋಧನಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ.
14. ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವು ಒಂದು ಸಮ್ಮಿಶ್ರ ಅಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ ? ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸಿ.
15. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸುವಿರಿ ?
16. "ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಸಂತೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ." ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ? ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.
17. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ 'ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯ' ಎಂಬ ಪಾಠಕ್ಕೆ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು-ಆಯ್ಕೆ ಮಾದರಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ರಚಿಸಿ.
18. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ಅರಿವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಭಾಷಣಗಳು ವಹಿಸುವ ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡು ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಿರಿ.

ಭಾಗ - III

ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗೂ (a) ಅಥವಾ (b) ಆಯ್ಕೆಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರಿಸಿ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಉತ್ತರವು ಒಂದು ಪುಟ ಮೀರದಂತೆ ಉತ್ತರಿಸಿ : $8 \times 5 = 40$

19. a) 'ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಭೌತಿಕ ಮತ್ತು ಜೈವಿಕ ಅಂಶಗಳ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬನೆಯು ಅತೀ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.' ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- b) ಎಳೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಐದು ಸೂಕ್ತ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
20. a) ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪರಿಸರ ಶಿಕ್ಷಣ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಇರುವ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ.

ಅಥವಾ

- b) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟು (NCF) 2005 ನೇ ಅನ್ವಯ NCERT ಪಠ್ಯವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಐದು ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

21. a) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಚೌಕಟ್ಟು (NCF) 2005 ಮತ್ತು ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಐದು ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿರಿ ಹಾಗೂ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದನ್ನು ಸೂಕ್ತ ನಿದರ್ಶನದೊಂದಿಗೆ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- b) “ವಸುದೈವ ಕುಟುಂಬಕಂ” ಎನ್ನುವುದು ಭಾರತೀಯ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೂಲಭೂತ ಪರಿಸರದ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿಷಧೀಕರಿಸಿ.
22. a) ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಅನುಭವಗಳ ಆಧಾರಿತವಾಗಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಇರುವ ನಾಲ್ಕು ಲಾಭಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ, ಯಾವುದಾದರೂ ಎರಡನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- b) ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ವಿಷಯಗಳ ವಿಷಯಾಧಾರಿತ ಸಂಯೋಜನೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.
23. a) ಮುಕ್ತ ಚರ್ಚಾಗೋಷ್ಠಿ ಕಲಿಕಾರ್ಥಿಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಒಳನೋಟವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೇಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- b) “ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವಾಗ ಕಥಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಒಂದು ಸಾಂಘಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಬಳಸಬಹುದು.” ಈ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೌಲ್ಯೀಕರಿಸಿ.
24. a) ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನದ ಉದ್ದೇಶಗಳಾವುವು ? ಏಕೆ ?

ಅಥವಾ

- b) ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನದ ಪಾಠಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮಾಪನಗಳನ್ನು ಬೋಧನಾ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಆಯೋಜಿಸುವ ವಿಧಾನಗಳು ಯಾವುವು ?
25. a) ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸಬಹುದಾದ ಯಾವುದಾದರೂ ಐದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿ.

ಅಥವಾ

- b) ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಉಪಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉದಾಹರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಚರ್ಚಿಸಿ.
26. a) ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸಸ್ಯಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕಾಗಿ ಕಳುಹಿಸುವ ಮುನ್ನ ಯಾವ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವಿರಿ ?

ಅಥವಾ

- b) ನೀವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲಾ ಪರಿಸರ ಅಧ್ಯಯನ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಸರ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮೂಲೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸುವಿರಿ ?

(English Version)**PART – I**

Four choices have been given for each of the following questions. Choose the most appropriate answer and write in the answer-book. All the questions are compulsory. 10 × 1 = 10

1. The child improves its communication skills in which more helpful domain is
 - (A) Physical
 - (B) Social
 - (C) Linguistic
 - (D) Cognitive.
2. EVS as a composite study area draws from
 - (A) Social Science, Science and Mathematics
 - (B) Social Science, Science and Environment Education
 - (C) Social Science, Mathematics and Environment Education
 - (D) Science, Mathematics and Environment Education.
3. Who appealed to the PIL filed in Supreme Court, regarding making Environment Education compulsory at school level on 18th December, 2003 ?
 - (A) M. C. Mehta
 - (B) Yashpal
 - (C) J. Krishnamurthy
 - (D) Aurobindo.
4. The main aim of the teaching-learning in EVS is
 - (A) do not give concentration to environmental issues
 - (B) promote negative actions
 - (C) do not give any inference problems concerned to environment
 - (D) expose children to the real-life world.
5. A good resource for real aquatic ecosystem is
 - (A) aquarium
 - (B) chart of aquatic ecosystem
 - (C) surrounding of a pond
 - (D) OHP pictures.

6. Environmental basis of learning the teacher is planning and organising uses some rules for teaching
- (A) known to unknown (B) simple to complex
(C) activity basis (D) all of these.
7. Aesthetic value of nature consists of which of the following factors ?
- (A) Using the objects of the environment
(B) Appreciation of the objects in the environment
(C) Classification of objects in the environment
(D) Knowing about the objects in the environment.
8. An acceptance of our responsibility is to maintain a sustainable environment for
- (A) survival of future generations
(B) improving economic development
(C) availability of food for animals
(D) children's identifying resources.
9. Which of the following liquids is obtained from an abiotic resource ?
- (A) Milk (B) Petrol
(C) Cooking oil (D) Water.
10. The most effective resource that could be used, while teaching the topic 'Animal world' for lower primary school children is
- (A) video on animal world (B) display of pictures
(C) newspaper article (D) textbooks.

PART - II

Answer any *five* of the following questions, each answer not exceeding *half a page*. 5 × 2 = 10

11. What are the characteristics of a teacher that influence the learning outcomes of a child ?
12. Which are the examples of natural cycles for interdependence between living and non-living components in the environment ? Briefly explain any one of them.

13. Write the *two* specific objectives related to the remembering of unit 'water' at lower primary school stages.
14. Analyse EVS as a composite study area.
15. How is the critical thinking about the environment developed in children ?
16. "Influence of local market (Santhe) on the environment." Analyse how this context could be used in the classroom.
17. Construct multiple choice type question of the unit 'Rural community' in primary level.
18. Write any *two* roles of formal speech and informal speech in your students, to develop the awareness of environment among them.

PART - III

There is an alternate question for each of the following. Answer either 'a' or 'b', each answer not exceeding *one* page. 8 × 5 = 40

19. (a) "Interdependence is very prominent in the physical and biological components in the environment." Explain.

OR

- (b) List out *five* suitable characteristics of a young learner and explain briefly.
20. (a) List out the reason for introducing environmental education at the primary level as Environmental Studies.

OR

- (b) Mention the objectives of EVS in the NCERT syllabus based on the NCF-2005.
21. (a) Write *five* guiding principles underlying NCF-2005 in EVS and analyse any one with suitable illustrations.

OR

- (b) " 'Vasudhaiva Kutumbakam' is the fundamental environmental value of Indian Philosophy." Elaborate this statement.

22. (a) List out *four* benefits of making learning activity an experience based. Explain any *two*.

OR

- (b) Explain the advantages of thematic organization of content in EVS.

23. (a) "Brainstorming is useful to get a collective insight in learners' understanding." Verify.

OR

- (b) "While facilitating EVS, story method can be used as a group activity." Evaluate this statement.

24. (a) Which are the objectives of evaluation in EVS ? Why ?

OR

- (b) How can you plan some idea about a formative and summative assessment in EVS for your practice teaching ?

25. (a) Explain briefly how you can develop *five* concepts in students by using nature as a source in EVS class.

OR

- (b) With suitable examples discuss the use of natural resource materials in EVS teaching.

26. (a) Which instructions are to be provided before sending the children for 'plant study' ?

OR

- (b) How do you design an environmental resource corner as an EVS teacher of a primary school ?
